

Habakuki Chilongole

Chitabu achi china uloli wa Habakuki. Chitabu cha Habakuki cha vilivinji na vitabu vinji vya uloli, kwa vila chahela usenga ulingulonga kuwala Isilaeli na Yuda. Ila china mbuli ya kung'ung'uta kwili na kulanda kwa Habakuki. Nguluwi kahi kangwidichila kung'ung'uta kwa heye. Wasomile wangijesa kota Habakuki nakekala mhela wuwula woyekale Yelemiya na mihela ja ulongozi wa mndewa Yosiya na mndewa Yehoyakimu. Hachiwele chitabu cha Habakuki ne chitabu choneche cha Bibiliya chilingulonga nakekala kwa mhela wachi.

Hamwande Habakuki nakamng'ung'utila Nguluwi kota nakona kilewa na kubunza hachi na kota Nguluwi hedichile kulanda kwa Habakuki. Hanji Habakuki nakazona mbuli azi zilingulawila kuli isi ya Yuda. Nguluwi nakedichila kwa kulonga kota nayali yowenula Wababuloni kwa chiwalo cha kuidumya isi ya Yuda. Hamba Habakuki nakang'ung'uta kota Nguluwi nayali yowatumiya wanhu wehile kuwagaza wanhu wawele hawawele wehile ng'hatu. Nguluwi nakedichila kwa kulonga kota Wababuloni nawo wotagusigwa na kugazigwa hamba. Kuli kuduma, Habakuki kangumlanda Nguluwi yalajile isungu. Kangumtogola Nguluwi kwa mbuli ng'hulu zoyaziditile kuli mhela ukolile.

Gali mgati

1. Sula ya 1:1-4 ina kung'ung'uta kwa mwaluko kwa Habakuki.
2. Kuli sula ya 1:5-11 twangusoma kuwala kwidichila kwa mwaluko kwa Nguluwi.
3. Sula ya 1:12-2:1 zangutulonjela kuwala kung'ung'uta kwa keli kwa Habakuki.
4. Sula ya 2:2-20 ina kwidichila kwa keli kwa Nguluwi.
5. Sula ya 3 yanguwala kulanda kwa Habakuki kwa Nguluwi.

¹ Ulonzi wa Nguluwi woyaubochele mloli Habakuki.

Habakuki kangwaluka kung'ung'uta

² “Gwa, Mkulu Nguluwi, mbaka hanili ndokulanda utanzi, lekachoni hulingunyulichiza? Lekachoni ndangulila, ‘Kilewa,’ ila hulingulohola?

³ Lekachoni kwangundita ndigone gehile na kubunza?

Kuwifya na kilewa vyangunzunguluta, kitwanza na magazao vyangulutilila.

⁴ Ahyo malajizo gahela mong'ho, na hachi hambe ikoleche. Wehile wanguwazunguluta watanganiche, ahyo utaguso wangulavigwa kwa kwajilizwa.”

Kwidichila kwa Nguluwi

⁵ Nguluwi nakalonga, “Uwalole wanhu wa isi zinji! Kobubuwala na kona vinduzanduza. Kwa vila ndodita chinhu louwa ung'hali mkomu, hanga wahalonjelwe, hawalikunda.

⁶ Kwa vila ndanguwapa mong'ho Wababuloni,
wanhu wa isi wawele na nhumbula zihile na
walingudita chinhu himahima.

Walingukola kuli isi yeng'ha,
leka kuhola haluga ha wanhu wanji.

⁷ Ndo wanhu walingudumbigwa na walinguk-
abusa,
kwa kidaya kwawo, utaguso wa hewo wangulawa
mnhumbula za hewo wawo.

⁸ Falasi wa hewo ndo wabewe kusinda iduma,
wang'hang'hala kusinda mibwa ja kisolo jiwele
na nzala.

Falasi wa hewo wangubilima ng'hatu kulawa ku-
tali,
wangunyonzoka himahima kota ikungule lilin-
guhola upelembi.

⁹ “Weng'ha wangugana kilewa,
vilundo vya hewo vya wamizi vyangulutilila
kumwando,
kota mbeho ya kolilawilaga isanya,
kuno wangukungajiza wapogozi wa ngondo kota
sangelaza.

¹⁰ Wanguwabeza wandewa,
wanguwaseka vilongozi.
Chila ngome ndo idaba kwa hewo,
nawazenga chinhu cha misanga cha kukwinila
kuli lukanzi na kuuhola muji.

¹¹ Hamba wangukola himahima kota mbeho na
kuluta kumwando,
ndo wanhu wawele na gehile,
kwa vila mong'ho wa hewo ndo mlungu wa
hewo.”

Habakuki kangung'ung'uta kahi

¹² Gwa Mkulu Nguluwi, ndaze, hegwe hauwele wa kulawa katali?

Hegwe ndo Nguluwi wa heni, Yelile wa heni, yohambe ubagame.

Gwa Mkulu Nguluwi, nakuwahagula Wababuloni watutaguse,

hegwe italawe, nakuwakangaza leka watugaze.

¹³ Hegwe kwa yelile ng'hatu, haulinguukunda wihe,

mazuwa gose haulingwimilila kulola gehile.

Lekachoni lelo kwanguwona walingudita gehile na kunyamalila?

Lekachoni kwangunyamalila wehile howowad-umya

wala wanhu watanganiche kusinda hewo?

¹⁴ Nakuwadita wanhu wawe kota somba mbahali, kota vilumbigwe vilingutambala vilihela chilongozi.

¹⁵ Wababuloni wanguwalowa wanhu kwa ndowano,

wanguwakwega kwa utandawala wa hewo,

wanguwakungajiza weng'ha kuli utandawala wa hewo,

hamba wangusangalala na kutowa luchenze.

¹⁶ Lelo wangulavya nhambiko kwa chiwalo cha utandawala wa hewo,

na kufunyizila ubani,

kwa vila kwa awo wanguweza kulya chilyo cha kuhega,

na kuwa na chilyo chinji lukami.

¹⁷ Ndaze, mazuwa gose hawoleka kukwega utandawala wa hewo?

Ndaze, wolutilila kuwagwiliza wanhu

na kuwadumya wanhu wa isi ne kuwonela isungu?

2

¹ Ndokwima mchanya mwa ilingo,
siwasa leka nyhuliche choni choyondonjela
Mkulu Nguluwi
na konyhidichila ndaze kuwala kung'ung'uta aku.

Nguluwi kangumwidichila kahi Habakuki

² Hamba, Mkulu Nguluwi nakedichila,
“Wandiche uloli awu,
wandiche hazelu mchanya mwa vibawo,
leka yalingukola aho yasome.

³ Uloli wuno wangubeteza mhela uwichigwe,
ndo uloli wa kukomya kuwala kuduma.
Wone wangoneka wangukawila, ubeteze,
ndangukomya wofika, haukawila.

⁴ “Uwalole walingidaya, wodumigwa,
ila watanganiche wochikala kwa makundo ga
hewo.

⁵ Mzidi wa ago divai yangwajiliza,
yalingidaya hokwesela.
Maya ga heye ndo kota isi ya wabagame,
kota vila kubagama, halingiguta.
Kangikungajizila wanhu wa isi zeng'ha,
na wanhu wangi weng'ha.

⁶ Munhu kota ayo kobezigwa na chila munhu
na kumlonga kwa nhelo za idaba,
‘Kochona hegwe ulingukungajiza vinhu vyohavi-
wele vya hegwe
na kuhola lehani ya vinhu vya wanhu ila hulin-
gulipa!

Kolutilila kudita ahyo mbaka nili?’

⁷ Zuwa limwe walingukudayi wokwinuka baho
du

na kukudita ukakame.

Nagwe kowa mpogozi wa hewo.

⁸ Nakuvihola vinhu vya wanhu wa isi nyinji,
ila weng'ha wawele wosulupuka, wovihola vinhu
vya hegwe.

Mbuli ayo yokufika kwa vila nakukopola na
kubunza kuli isi,
ena, nakudita ahyo kuli miji na kwa
wenyeng'hayake wake weng'ha.

⁹ “Kochona hegwe ulingupata lufufu kwa
kubunza,
ulinguzenga ng'handaka ya hegwe mchanya kuli
chidunda,
ulingijesa kota kwangiweka kutali na kuwifya.

¹⁰ Ila kwa kiwika goya kwa hegwe nakuwabasa
soni wanhu wa nhanzi ya hegwe.

Kwa kuwadumya wanhu wa isi nyinji,
nakuudumya ukomu wa hegwe.

¹¹ Maganga ga kuli lukanzi gotowa iyowe
na boliti za ng'handaka zokwidichila kwa iyowe
kahi.

¹² “Kochona hegwe ulinguzenga muji kwa
kukopola,
ulinguudita muji uwe nzinzili kwa wihe.

¹³ Mkulu Nguluwi Yawele na Mong'ho,
kangwambuzaga kikangaza kwa wanhu kwajilile
kuli chiluli,
na wanhu wa isi zinji wetunye hihi hela.

14 Kwa vila isi yomemezwa na uwanzi wa ukulu
wa Mkulu Nguluwi,
kota vila mazi vyogalingwenela mbahali.

15 “Kochona hegwe ulinguwadita womlingikalasa
habehi wagale,
kwa kuwapa divai nyinji,
leka uwone umwanzi wa hewo.

16 Komema soni honhu ha lutogo.
Konwa gwegwe baho na kuulajila umwanzi wa
hegwe!

Mkulu Nguluwi yuye kokudita ugale
na soni yogubika lutogo lwa hegwe.

17 Wihe wouuditile Lebanoni wokuvaba,
nakujikopola migongolo, migongolo najo jokutin-
husa.

Ago geng'ha gokufika,
kwa vila nakukopola na kubunza kuli isi,
ena, nakudita ahyo kuli miji na kwa
wenyeng'have wake weng'ha.

18 “Limalukolo ligongomanyigwe na munhu ly-
otanza choni?

Limalukolo ndo chuma cha sendi nyinji chilingusungulumulwa,

ndo chinhu chilingweneza uhadi.

Yalingugongomanya limalukolo kangitumbila
choyachigongomanye yuye,

limalukolo liwele halilingulonga.

19 Kochona munhu yalingulilonjela izinga, ‘Ulil-
imche!’

Ama iganga lyohambe lilonje, ‘Winuche!’

Ndaze, limalukolo lyoweza kumlangusa munhu?

Ulole, nalibakalizwa zahabu na sendi,

na lyahela ukomu.

²⁰ Ila Mkulu Nguluwi ka kuli ng'handanda ya heye
yelile,
isi yeng'ha inyamalile hali heye.”

3

Kulanda kwa Habakuki

(Kwa yalingwaluchiza kwimba. Kwa vinhu vya muzichi vya ng'weso*.)

¹ Kulanda† kwa mloli Habakuki.

² Gwa Mkulu Nguluwi, nanyhulika mbuli zilingu-
guwala lutogo lwa hegwe,
nani ndangudumba kwa madito ga hegwe.
Uzidite kahi mbuli azo kuli mhela wa hetwe,
zizeleche kuli awu mhela wa hetwe.
Houzudila, dedede ukumbuchile kutulajila
isungu lya hegwe.

³ Nguluwi nakoya kulawa Temani,
heye yawele yelile kulawa kuli chidunda cha
Palani.

Ukulu wa heye nauugubika ulanga weng'ha,
isi nayo naimema lutogo lwa heye.

⁴ Kupulika kwa heye ndo kota isanya lilingulawa,
milapi najilawa mmoko mwa heye,
kuwele mong'ho wa heye nauvisigwa.

⁵ Matamwa gangulongola kumwando kwa heye,
kumbele kwa heye kubagama kwanguwinza.

⁶ Loyemile, isi naitigasika,

* **3: 3:0** Kwa yalingwaluchiza kwimba. Kwa vinhu vya muzichi vya ng'weso Vitabu vinji vyanguwika mbuli ayi kuli kuduma kwa msitali wa kumi na tisa. † **3:1 3:1** Kulanda Kwa Chiebulaniya ulonzi awu ndo Shiggaion. Wasomile hawalinguvizela una mana yachi, hanji ndo kulombocheza.

loyawalolile wanhu wa isi, nawakakama.

Vidunda vya katali navibenigwa,

vigongo navigulumuka,

amo namwali na nzila za heye za mazuwa gose.

⁷ Nandijona mihema ja wanhu wa Kushani vyo-
jilingugazika,

na mipaziya ja wanhu wa Midiani vyojilin-
gukakama.

⁸ Gwa Mkulu Nguluwi, ndaze, nakuzizudila
nzanda?

Ndaze, nakugazudila mazi ga bahali,

mbaka nakwendesa falasi wa hegwe

na mituka ja ngondo ja kusumya?

⁹ Nakuuwika goya upinde wa hegwe,

nakuwika misale ja hegwe kuli ng'weso.

Lumwemwesa lwa hegwe lwangumwemwesa na
nzanda zangulawila.

¹⁰ Vidunda navikona, navikakama.

Mazi tendema nagakola amo.

Mgati ng'hatu mwa bahali nakubuma,

na kwinula nhigu zake.

¹¹ Isanya na nyelezi navileka kujenda hali haluga
hawo,

vyoijiwiene misale ja hegwe vyojilinguluta
himahima,

ena, vyoviliwiene igoha lya hegwe vyolilingupu-
lika.

¹² Kwa ng'halazi nakukola mchanya mwa isi,

nakuwabiga wanhu wa isi kwa ng'halazi ya
hegwe.

¹³ Nakuluta kuwalohola wanhu wa hegwe,

kumloholo yula umhagule kwa kumbakaliza
mafuta.

Nakumtowa chilongozi wa wehile,
na kusa ludali lwa undewa wa heye.

¹⁴ Chilongozi wa wamizi nakumhoma kwa misale,
wamizi vyowoyile kota chivuluvumbi kutusam-
balula,
kuno wosangalala kwa kuwadumya wazunwa
wevisile hali honhu hawo.

¹⁵ Kwa falasi wa hegwe nakujenda mchanya mwa
bahali,
bahali ilingutunyigwa na nhigu.

¹⁶ Nanyhulika nani nandumba,
mlomo wa heni naukakama kwa lunhwinhwi,
mizeje ja heni najizilika,
magulu ga heni nagakakama.
Ila ndangulibeteza kwa kusindamala zuwa lila lya
kubagama,
liwele lyanguya kwa wala walingututowa.

¹⁷ Hanga mitini joleka kulavya uluwa,
na mizabibu kuleka kulela,
na mizeituni kuleka kulavya zeituni,
na migunda kuleka kulavya mbena,
na wone ming'holo jokuka kuli ibani,
na migongolo ja kufujigwa jiwe haduhu kuli
mibani,

¹⁸ ndolutilila kusangalala kwa chiwalo cha Mkulu
Nguluwi,
kwa vila Mkulu Nguluwi ndo mlohozi wa heni.

¹⁹ Mkulu Nguluwi Yawelee na Ludali ndo mong'ho
wa heni,
kangugakangaza magulu ga heni gawe kota ga
ibala,
kangunditaga ng'hole mchanya mwa chidunda.

**Ilagano Iya Katali, Ilagano Linyale kwa
Wanhu Weng'ha
Portions of the Holy Bible in the Vidunda language of
Tanzania**

copyright © 2014 Pioneer Bible Translators

Language: Vidunda

Translation by: Pioneer Bible Translators

The New Testament in Vidunda

This translation, published by Pioneer Bible Translators and The Word for the World, was published in 2014.

If you are interested in obtaining a printed copy, please contact www.pioneerbible.org.

**Old Testament Books Copyright 2018 Pioneer
Bible Translators**

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution Share-Alike license 4.0.

You have permission to share and redistribute this Bible translation in any format and to make reasonable revisions and adaptations of this translation, provided that:

You include the above copyright and source information.

If you make any changes to the text, you must indicate that you did so in a way that makes it clear that the original licensor is not necessarily endorsing your changes.

If you redistribute this text, you must distribute your contributions under the same license as the original.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

Note that in addition to the rules above, revising and adapting God's Word involves a great responsibility to be true to God's Word. See Revelation 22:18-19.

2025-07-09

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 9 Jul 2025 from source files dated 9 Jul 2025

c584e819-507e-56ab-bbd8-53371c39d20d